

Privatläkarnas arbete med kvalitetssäkring väl etablerat

1995 initierade Stor-Stockholms privatläkarförening ett arbete med kvalitetssäkring. Det program man utarbetade, Kvalprak, är nu väl etablerat inte bara i Stockholm utan det har spridits över hela landet.

Idag har över 500 privatläkare anslutit sig till systemet för kvalitetssäkring, Kvalprak. Det innebär att en tredjedel av privatläkarkåren använder detta instrument för att kontrollera sin egen verksamhet, men också för att kunna jämföra sig med andra.

– Primärt är inte Kvalprak till för att privatläkaren ska sända in uppgifter, säger Björn Bragée, en av initiativtagarna. Det är ett instrument för egen verksamhetsutveckling. Men det ger möjlighet att jämföra sig med andra,

Kvalprak utvecklades inom Stor-Stockholms privatläkarförening med Björn Bragée, Gunilla Björk och Mark Gutniak som pådrivande krafter. Med hjälp av referensgrupper utvecklades en pilotversion, som testades och modifierades innan man satte igång på allvar.

– Vi ville göra något som fungerar enkelt och handfast, säger Björn Bragée. Systemet skulle kunna användas av både en- och flerläkarmottagningar. Det skulle också fungera både med papper och penna och i datorversion.

Och detta uppnådde man. Uppgifter samlas in en gång per år från anslutna mottagningar. Systemet är uppbyggt

efter Donabedians modell struktur, process och resultat.

Struktur behandlar frågor om personal, lokaler, medicinsk utrustning och administration. Det handlar om hårdvara, som t ex genomförd fortbildning, finns adekvat ljudisolering, kvadratmeteryta och antal för undersökningsrum, brandlarm och behörighetskontroll i datorsystem.

Process handlar om arbetet på mottagningen, som t ex remissflöde, om framkomligheten på telefon har undersökts och om det finns underhållsplaner för den medicintekniska utrustningen.

Under avdelningen resultat behandlas frågor om resultat av arbetet. Här kan varje läkare göra en egen bedömning av t ex tillgänglighet och bedöma hur utbytet och kontakten med olika enheter fungerar.

Testvecka varje år

Varje år görs dessutom en testvecka som anslutna läkare kan delta i. Testveckan ligger på hösten och då registreras patientfrekvens, kommunikation, vårdtyngd, diagnoser, telefonframkomlighet och incidenter.

Den privatläkare som ansluter sig till systemet prenumererar på Kvalprak. Läkaren får då en pärm med information om systemet och blanketter för de olika uppgifterna som ska dokumenteras.

– Det skulle vara spännande om andra grupper i t ex den offentliga vården också använde Kvalprak. Det skulle underlätta jämförelser, säger Björn Bragée.

Pärmen innehåller därutöver relevanta författningar och annan information från olika myndigheter. Kvalprak ger dessutom ut ett nyhetsbrev om kvalitetssäkringsarbetet.

Efter starten då 30 mottagningar testade systemet, anslöt sig ca 300 privatläkarmottagningar det första året, 1996.

– Vi väntade oss inte att så många skulle ansluta sig till Kvalprak. Vi hann inte med. Och då blev det dags att kvalitetssäkra vårt eget arbete och ta ett professionellt grepp på verksamheten.

Lösningen blev ett samarbete med företaget XMS. I december förra året bildade Stor-Stockholms privatläkarförening och XMS företaget Kvalprak AB, som fått till uppgift att driva arbetet med Kvalprak, men som också kan utveckla andra kvalitetssäkringsprogram.

– Det skulle vara spännande om andra grupper i t ex den offentliga vården också använde Kvalprak. Det skulle underlätta jämförelser.

De privatläkare som sänder in sina uppgifter gör det alltså till Kvalprak AB som sköter databearbetningen och sammanställningen av statistiken. Alla protokoll som sänds in avidentifieras.

– Den som sänder in sina uppgifter får tillbaka statistik, både generell och uppdelad specialitetsvis och kan därmed jämföra sig med andra, säger Björn Bragée.

Öppnar för revision

– Den som sänder in sina uppgifter öppnar sig också för revision. Vi har som regel att 10 procent av de anslutna mottagningarna ska revideras av äldre läkare från den offentliga vården.

Det handlar i det här fallet inte om medicinsk revision utan om de uppgifter man lämnat stämmer med verkligheten.

Kvalprak-systemet är dock inte bara ett underlag för utveckling av den egna verksamheten och till för att klara av kravet på dokumenterat kvalitetssäkringsarbete. Det fungerar också som underlag vid sådana tillfällen Socialstyrelsen gör inspektion.

– Allt fler landsting kräver Kvalprak för vårdavtal. Och Gävleborg ger 5 procent extra ersättning till den som sköter sin kvalitetssäkring, t ex genom Kvalprak.

– Dessutom får vi genom statistiken från Kvalprak ett bra underlag i våra förhandlingar med Landstingsförbundet, säger Björn Bragée.

Kristina Johnson